

נפקא, שנאמר שם [דברים כג] "והיה בך חטא", ודרשינן, ולא בקרבן חטא! שאין הקרבן נפסל על אף שאיחרו!

ומתריצין: בן עזאי אינו דורש דבר זה מ"והיה בך חטא", כי הא אוקימנא לכן עזאי הוא פסוק שמיבעי ליה לדרוש בו: "והיה בך חטא", ולא באשתך חטא.

סלקא דעתך אמינא, הואיל ואמר רבי אלעזר, ואיתימא רבי יוחנן: אין אשתו של אדם מתה אלא אם כן מבקשין ממנו ממון שגול ואין לו להשיבו, שנאמר [בספר משלי כב] "אם אין לך לשלם, למה יקח משכבך, אשתך, מתחתיו", ואם כן, הייתי סבור לומר שבהאי עון דבל תאחר נמי מתה אשתו, קא משמע לן שבעון זה אינה מתה. (10)

ועתה דנה הגמרא במה שאמרה הברייתא אחרים אומרים שמ"לא יחשב" אנו לומדים שבמחשבה הוא נפסל ואינו נפסל באכילת יום שלישי.

ומקשינן: ורבי אליעזר הלומד דין זה מתיבתא "המקריב", האי "לא יחשב", מאי עביד ליה?

ומתריצין: מיבעי ליה לכדרכי ינאי. דאמר רבי ינאי: מנין למחשבות פסולות שמוציאות זו מזו, שאם חישב מחשבת פסול נוספת על מחשבת הפיגול, מוציאה מחשבה זו את הקרבן מידי פיגול ואין חייב כרת על אכילתו? שנאמר בפסוק של פיגול "לא יחשב", ודורשים בזה, לא יערב בו מחשבות אחרות!

ורב מרי מתני: כך אמר רבי ינאי: מנין למחשבת מחשבת פסול בקדשים שהוא לוקה? תלמוד לומר

ירצה", זיבחה הוא. ואין נופל לשון זה על פסולו של כהן.

ומקשינן: ובן עזאי, וכי דרשה זו של "אותו בלא ירצה, ואין מאחר נדרו בלא ירצה" מהכא מהייתור של תיבת "אותו" נפקא? הרי מדאחרים נפקא דין זה!

דתניא, אחרים אומרים: יכול יהא בכור בהמה טהורה שמצותו ליקרב בתוך שנתו, שעיברה שנתו ונחשב איחור משום שנאמר בו "לפני ה' תאכלנו שנה בשנה", מעתה יהיה דינו כפסולי המוקדשין ויפסל מחמת איחורו כאילו נפל בו מום?

תלמוד לומר [דברים יד] "ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגןך, ובכורות בקרך". מיקיש הכתוב בכור למעשר דגן: מה מעשר דגן אינו נפסל הנותר משנה אחת לחבירתה, שהרי זמן הביעור לכל המעשרות הוא אחרי שנה שלישית, אף בכור אינו נפסל משנה לחבירתה, הגם שהוא מאחר את הבאתו. ולמדנו בזה שהאיחור בהבאת הקרבן אינו פוסלו. ואם כן, מדוע צריכים אנו את דרשתו של בן עזאי ללמוד דין זה מ"אותו"?

ומתריצין: איצטריך את הלימוד של "אותו", כי אם נבוא ללמוד מבכור, סלקא דעתך אמינא, הני מילי שלא נפסל באיחור דווקא בכור, דלאו בר הרצאה הוא, שאינו בא לכפר. אבל קדשים, דבני הרצאה נינהו, שהעולה באה לכפר, והשלמים באים לדורון, אימא לא לירצו אם איחר הבאתם, קא משמע לן בן עזאי מדרשת "אותו", שאף בהם אינו נפסל.

ומקשינן: ואכתי דין זה שבשאר קדשים אינו נפסל באיחור, מהתם מסוף הפסוק של "לא תאחר לשלמו"

לשלמו, והיות ובעון נדרים אשתו של אדם מתה הייתי סבור שאף בעון זה, אלא כיון ששילם לבסוף, לכך נאמר "ולא באשתך חטא".

והקשה השפת אמת, מאחר שאמרנו כי המאחר נדרו אין אשתו מתה, הרי ממילא מבואר בזה שאין הקרבן ב"לא ירצה", כי אם היה ב"לא ירצה" נמצא שלא קיים נדרו, ויש באשתו חטא, ואם כן, מדוע צריך פסוק למעט את המאחר נדרו שאינו ב"לא ירצה"? ותירץ, כי לולי שנדע למעט את המאחר נדרו שאינו ב"לא ירצה", היינו מעמידים את הפסוק של "והיה בך חטא" ללמוד ממנו ש"ולא בקרבן חטא" ולא היינו יודעים לדרוש "ולא באשתך חטא", ולכן צריכים את שתי הפסוקים. עוד תירץ, כי מה שסברה הגמרא שהמאחר נדרו הוא ב"לא ירצה", מדובר באופן שהפריש את הקרבן ולא הביאו, אבל

מקובצת [אות כ"ז] כתב ליישב, שהיה מקום לסבור, כשם שכבש, שדינו להקריבו "בן שנתו", פסול אם הביאו לאחר שנתו, הוא הדין קרבן שדינו להביאו בזמן מסויים, שיפסל בהבאתו לאחר זמנו.

ובמנחת אברהם העיר, הרי מה שכבש נפסל לאחר שנתו הוא משום שכבר אינו כבש אלא הוא איל, ולא משום שיש כאן איזה איחור בהבאתו?

11. רש"י פירש שמדובר במי שמבקשין ממנו ממון שגול ממון ואומר שאין לו, ובשיטה מקובצת אות ג' ביאר, שמדובר שאומר אין לי מפני שכל ממונו משועבד לכתובת אשתו, ואף היא אומרת כן שאין לו. אולם התוס' [בד"ה אלא] כתבו, שמדובר בנדר שאיחר